

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2019, în cauza penală privindu-l pe

*Croitoru Eduard xxxx, născut la xx xx xxxx,
originar xxxx xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.01.2019 – 07.03.2019;

Instanța de apel: 31.05.2019 – 02.07.2019;

Instanța de recurs: 09.01.2020 – 06.05.2020.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 07 martie 2019, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Croitoru Eduard a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 150 ore.

Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 869 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Croitoru Eduard la 12 noiembrie 2018, aproximativ la ora 00.50 urmărind scopul însoțit de încălcarea gravă a ordinii publice, aflându-se în magazinul stației de alimentare cu combustibil Petromol amplasat pe xxxx xxxx, fără careva motive, din intenții huliganice, fiind nemulțumit de faptul că Nedealcov Iurie cu vreo 15-20 de minute în urmă i-a cerut să plece de la vitrină, deoarece împiedica achitarea mărfii procurate, se anina de Nedealcov Iurie, care se odihnea

în magazin, exprimându-se cu cuvinte necenzurate, în adresa ultimului și îi cerea ca să iasă afară să se înțeleagă, și când a primit refuz, nu a reacționat la observațiile lui Gramatin Ivan și Cuculeac Mihail, manifestând comportament neadecvat, exprimată prin lipsă de respect față de societate și demonstrând cruzime deosebită, i-a aplicat câteva lovituri cu mâinile în cap lui Nedevalcov Iurie, și nereacționând la cei de alături Tuluș Iurie, Gramatin Ivan și Cuculeac Mihail, care îi cereau să se liniștească și să-l lase în pace pe Nedevalcov Iurie, și chiar opunea rezistență celor care încercau să-l ia de la Nedevalcov Iurie, continuându-și intențiile infracționale, exprimate prin cuvinte necenzurate în adresa celor prezenți, aplicându-i o lovitură cu mâna în regiunea ochiului lui Gramatin Ivan. Când ultimul a întrebat - pentru ce, el l-a lovit de câteva ori cu pumnul în față pe Gramatin Ivan, cauzându-i vătămări, durere fizică. Continuându-și intențiile infracționale, nereacționând la observațiile multiple a celor prezenți M. Dornea, Iu. Tuluș, A. Caireac și B. Caireac, și încercările ultimilor de a-l scoate de la masa unde se afla Nedevalcov Iurie, văzând că Nedevalcov Iurie sună la poliție, a trecut de cei prezenți și a continuat să-l bată pe Nedevalcov cu mâinile pe diferite părți ale corpului. Apoi, continuându-și intențiile huliganice, se exprima cuvinte necenzurate, în adresa celor prezenți, i-a aplicat ultimului o lovitură cu mână în cap și când ultimul a căzut, văzând că Cuculeac Mihail i-a făcut observație să înceteze comportamentul neadecvat, i-a provocat ultimului o lovitură în regiunea capului, cauzându-i ultimului durere fizică, apoi i-a aplicat o lovitură cu piciorul lui Nedevalcov Iurie, care se afla pe pământ, prin ce i-a cauzat ultimului durere fizică.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 869 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

În argumentarea apelului a invocat că prima instanță neîntemeiat a respins demersul privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare ce au fost suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor de urmărire penală, și anume pentru efectuarea expertizelor.

Conform art.art.227-229 Cod de procedură penală, cheltuielile de judecată cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală, iar plata acestora sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului (art.229 alin.(1) Cod de procedură penală). Astfel, legea permite ca cheltuielile judiciare să fie suportate de condamnați, însă instanța de judecată neîntemeiat a respins încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat, în cazul dat suma de 869 lei, costul rapoartelor de expertiză.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2019, a fost respins apelul declarat, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a apreciat ca nefondată solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpat în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare legate de efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară în sumă de 869 lei, or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului de comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Conform prevederilor expuse în art.229 alin.(1) și (3) Cod de procedură penală,

cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului și instanța poate elibera de aceste cheltuieli, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata acestora poate influența substanțial situația materială a persoanelor.

Potrivit art.227 alin.(3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Conform art.75 alin.(3) al Legii nr. 68 din 14.04.2016, cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) Cod de procedură penală. Potrivit prevederilor art.2 al Legii menționate, ordonator al expertizei judiciare este organul de urmărire penală, instanța de judecată sau un alt participant al unui proces derulat conform legislației de procedură civilă, penală sau contravențională, care are dreptul de a dispune sau de a solicita în mod independent efectuarea unei expertize judiciare.

În acest context, instanța a reținut că, rapoartele de expertiză judiciară, au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii leziunilor corporale la părțile vătămate, în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării.

Instanța de apel a reiterat că, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare la caz, sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar, acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatului. Aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, care are un rol activ în procesul de depistare a diferitor circumstanțe care dovedesc infracțiunea și identifică făptuitorul, pentru aducerea învinuirii de stat.

Trecerea cheltuielilor judiciare în procesul penal în contul statului își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit. Or, într-o situație contrară, acest principiu nu-și mai are valoarea. Reieșind din aceste circumstanțe, instanța de apel a considerat oportun de a respinge cererea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul lui Croitoru Eduard a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară în mărime de 869 lei, acestea fiind trecute în contul statului, conform art.227 alin.(3) Cod de procedură penală.

6. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel, procurorul a declarat recurs ordinar solicitând casarea parțială acesteia, invocând ca temei de casare prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) și 16) Cod de procedură penală, concretizând că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea neîncasării în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare, fapt ce denotă că soluția adoptată este una vădit neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către acuzatorul de stat în apelul declarat.

În argumentarea recursului procurorul menționează că, instanța de apel greșit a conchis că cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

Susține că, conform Legii nr.316 din 22 decembrie 2017, alin.(2) din art.143 Cod de

procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatoriu se face din contul bugetului de stat, a fost abrogată, iar la moment se solicită restituirea acestor cheltuieli, care au fost suportate din cauza comiterii infracțiunii.

Subliniază procurorul că, la soluționarea chestiunii privind încasarea cheltuielilor judiciare, trebuie respectate prevederile art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile suni trecute în contul statului.

Instanța de apel a dispus respingerea cererii procurorului privind încasarea de la inculpat a sumei de 869 lei, însă nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, rezultă că lipsește o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum cer prevederile art.397 pct. 5) și art.416 Cod de procedură penală.

Instanțele de judecată nu au clarificat obiectiv, necesitatea încasării cheltuielilor de judecată, ținând cont de faptul că cheltuielile judiciare au fost suportate de către stat în legătură cu efectuarea expertizelor medico-legale, adoptând o decizie neargumentată.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Analizând criticele expuse de procuror, se constată că acesta contestă decizia instanței de apel preponderent din considerentul că, în opinia lui, instanța eronat nu a încasat cheltuielile judiciare de la Croitoru Eduard în cuantum de 869 lei, suportate pentru efectuarea acțiunilor procesuale necesare pentru instrumentarea cauzei. Instanța de recurs consemnează că cele avansate de recurent nu și-au găsit confirmarea, iar soluția adoptată pe marginea acestei spețe de către instanța de apel, de altfel și de prima instanță, în partea neîncasării cheltuielilor judiciare, este legală, întemeiată și urmează a fi menținută integral.

Contrar celor invocate de recurent, Colegiul penal consideră ca nefondate criticile procurorului referitor la pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, stipulată la pct. 6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, precum că, nemotivat nu au fost încasate cheltuielile judiciare din contul inculpatului. În privința acestor alegații se constată, că au constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra cărora această instanță s-a expus întemeiat, respectiv nu există raționamente ca instanța de recurs să se îndepărteze de la concluziile la care a ajuns instanța ierarhic inferioară.

În susținerea celor menționate, instanța de recurs relevă dispoziția alin.(2) art.229 potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Prin urmare, se reține că procurorul solicită încasarea de la Croitoru Eduard a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 869 lei, ce constituie cheltuieli

pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.201811D0426 din 04.12.2018 și raportului de expertiză judiciară nr.201811D0425 din 04.12.2018, cheltuieli suportate pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire penală întru instrumentarea prezentei cauze penale, fără a-și argumenta suficient cerințele, ținând cont de circumstanțele speței.

Cu referire la argumentul procurorului, prin care menționează exemple de practică judiciară a Curții de Apel Cahul, de recuperare de către inculpați a cheltuielilor judiciare, Colegiul penal reține că, aceasta nu poate constitui temei de recurs, or, reieșind din prevederile art.427 alin.(1) pct. 16) Cod de procedură penală, temei pentru recurs poate constitui faptul că norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, dar nu de către instanța de apel, după cum invocă recurentul în speța dată. Totodată, ce ține de modelele de practică judiciară a CSJ, instanța de recurs reține că, procurorul doar le-a indicat, fără a-și argumenta opinia și legătura acestora cu speța dată.

Nu pot fi reținute în vederea admitterii recursului nici argumentele procurorului precum că instanța de apel nu a emis o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum cer prevederile art.397 pct. 5) și art.416 Cod de procedură penală.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că, în cauză nu au fost admise erori de drept și lipsesc temeiuri de casare a soluției adoptate. Instanța de apel s-a pronunțat motivat asupra tuturor argumentelor indicate în apel și hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din considerentele expuse, Colegiul penal apreciază, că argumentele invocate de recurent sunt nefondate, ceea ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2019, în cauza penală privindu-l pe *Croitoru Eduard xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 04 iunie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac